

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžo/65/2013
Identifikačné číslo spisu:	8012200813
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8012200813.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci žalobcu: B., bytom X. sT., zastúpeného JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom Masarykova 2, Prešov, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Košice, Zádielská 2, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.AA/2012/01365/1 zo dňa 11.septembra 2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22.mája 2013, č.k.5S/10/2012-30, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 22.mája 2013, č.k.5S/10/2012-30, **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania vo výške 275,94 € na účet jeho právneho zástupcu, JUDr. Dušana Remetu, do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Rozsudkom z 22.mája 2013, č.k.5S/10/2012, krajský súd podľa § 250j ods.2 písm. a) a d) O.s.p. zrušil rozhodnutie žalovaného č.AA/2012/01365/1 zo dňa 11.09.2012 (ďalej len

„preskúmané rozhodnutie“), ako aj rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov č.12/51401-005 zo dňa 29.06.2012 (ďalej len „úrad“) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne uložil žalovanému povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov prvostupňového súdneho konania vo výške 407,55 € na účet jeho právneho zástupcu.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že preskúmaným rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie úradu z 29.06.2012, ktorým mu podľa § 38 ods.1 písm. b) bod 1 a ods.8, §18 ods.8 a § 66 ods.1,2 zákona č.447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len „zák.č.447/2008 Z.z.“ a „peňažný príspevok“) s účinnosťou od 01.05.2012 určil peňažný príspevok vo výške 9,28% zo sumy životného minima na jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm. a) zákona č.601/2003.

Z administratívnych spisov žalovaného mal krajský súd preukázané, že žalobcovi bol peňažný príspevok priznaný od 01.08.1999 a k 31.12.2008 bol vyplácaný v sume 500 Sk (16,60 €) mesačne. Na základe zákona č.447/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť od 01.01.2009, právoplatným rozhodnutím úradu č.2009/002921-001 zo dňa 21.01.2009 bol peňažný príspevok navrhovateľovi odňatý a jeho výplata bola zastavená s účinnosťou od 01.01.2009 podľa § 45 ods.3 zák. č. 447/2008 Z.z. Uvedené rozhodnutie úradu však bolo dňa 09.02.2012 napadnuté protestom prokurátora č. Pd 81/12-5 a v konaní o tomto proteste žalovaný protestu vyhovel a rozhodnutie úradu č. 2009/002921-001 zo dňa 21.01.2009, ako nezákonné zrušil. Úrad v následnom správnom konaní rozhodnutím č. 12/51401-005 zo dňa 29.06.2012 peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia navrhovateľovi určil vo výške 9,28% zo sumy životného minima na jednu plnoletú osobu s účinnosťou od 01.05.2012. Žalobca sa odvolaním domáhal spätného vyplatenia peňažného príspevku od 01.01.2009. Žalovaný v preskúvanom rozhodnutí dôvodil tým, že v zmysle § 45 ods.10 zákona č.447/2008 Z.z. nárok na dodatočné poskytnutie a vyplatenie peňažného príspevku zaniká uplynutím troch rokov odo dňa, od ktorého príspevok patril, pričom táto trojročná lehota je prekluzívna, a je zachovaná u tých fyzických osôb, ktoré podali podnet na vydanie protestu prokurátora najneskôr do 01.01.2012 - žalobca si neuplatnil nárok zákonom stanovenej lehote, keďže podnet na prokuratúru podal dňa 08.02.2012, peňažný príspevok mu mohol byť priznaný od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom bola žalobcovi doručená výzva na predloženie dokladov o príjmových a majetkových pomeroch, teda od prvého dňa v kalendárnom mesiaci, v ktorom príslušný úrad urobil prvý úkon, ktorým sa konanie začalo ex offo, a to v nadväznosti na § 43 ods.2 a 3 zákona č. 447/2008 Z.z.

Žalobca v žalobe namietal nezákonnosť rozhodnutia žalovaného a domáhal sa spätného vyplatenia peňažného príspevku od 01.01.2009. Namietol, že plynutie trojročnej lehoty nie je v zákona č.447/2008 Z.z. viazané na podanie protestu prokurátora najneskôr do 01.01.2012 alebo na prvý úkon (výzvu správneho orgánu), ktorým sa začalo konanie ex offo v konaní. Ak bolo rozhodnutie o odňatí a zastavení výplaty peňažného príspevku zrušené, nemôže byť dôvodné tvrdenie o zmeškaní trojročnej prekluzívnej lehoty a vychádzajúc z argumentácie žalovaného by sa za začatie konania mal považovať samotný podnet úradu z januára 2009, ktorým sa začalo správne konanie o odňatí peňažného príspevku, čo korešponduje s ustanovením § 43 ods.2 zákona č.447/2008 Z.z., a preto mal podľa § 45 ods.8 písm. g) zákona č.447/2008 Z.z. rozhodnúť o dodatočnom poskytnutí príspevku od 01.01.2009.

Krajský súd vyslovil názor, že v zmysle § 65 ods.5 zák.č.447/2008 Z.z. sa už poskytovaný peňažný príspevok považuje za peňažný príspevok na kompenzáciu podľa tohto zákona a prehodnocuje sa iba jeho výška. Z ustanovenia § 45 ods.9 zákona č. 447/2008 Z.z. jednoznačne vyplýva, že peňažný príspevok sa dodatočne spätne prizná vtedy, ak príslušný orgán dodatočne zistí, že peňažný príspevok sa odňať nemal a preto mali správne orgány z úradnej povinnosti konať minimálne od doby, kedy bolo rozhodnutím žalovaného č. AA/2012/01365 z 26.03.2012 zrušené rozhodnutie úradu z 21.01.2009. Súčasne poukázal na to, že z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného nie je zrejmé, na základe akého ustanovenia zákona by malo byť plynutie trojročnej prekluzívnej lehoty zachované podaním podnetu na vydanie protestu prokurátora (do 01.01.2012). Z uvedených dôvodov preskúvané rozhodnutie žalovaného č.AA/2012/01365/1 zo dňa 11.09.2012 ako aj prvostupňové rozhodnutie úradu č.12/51401-005 zo dňa 29.06.2012 zrušil podľa § 250j ods.2 písm. a) a d) O.s.p., teda z dôvodu nezákonnosti pre nesprávny právny názor a nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov. Vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, v rámci ktorého uložil správnym orgánom vysporiadať sa s otázkou trojročnej prekluzívnej lehoty s prihliadnutím na zrušenie rozhodnutia úradu zo dňa 21.01.2009.

Rozsudok krajského súdu napadol žalovaný včas podaným odvolaním. Trval na správnosti preskúvaného rozhodnutia ako aj na stanovisku k žalobe zo dňa 18.12.2012. Namietol, že hoci krajský súd uviedol, že žalovaný je povinný postupovať v intenciách rozsudku, t.j. vec opätovne posúdiť a vysporiadať sa s otázkou prekluzívnej trojročnej lehoty s prihliadnutím na zrušenie rozhodnutia úradu z 21.01.2009, svoj právny názor k plynutiu trojročnej prekluzívnej lehoty, ktorý má byť pre rozhodovanie správnych orgánov záväzný, však jednoznačne nevyslovil.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu vyjadril poukázal na to, že žalovaný v odvolaní neuvádza žiadne odvolacie dôvody a nereprezentuje argumenty, pre ktoré žiada, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a preto je potrebné zvážiť odmietnutie odvolania podľa § 218 ods.1 písm. d) O.s.p. Podľa jeho názoru krajský súd v rozsudku podrobne rozobral právnu stránku veci a celkom jednoznačne formuloval názor, že správne orgány mali pri dodatočnom rozhodovaní vychádzať zo skutkového a právneho stavu, ktorý platil v čase vydania pôvodného rozhodnutia z 21.01.2009, keď podľa § 65 ods.5 zák. č. 447/2008 Z.z. sa posudzuje len výška kompenzačného príspevku, nie samotný kompenzačný príspevok. Navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania 275,94 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu v medziach odvolania bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno vyhovieť.

Žalovaný v odvolaní namietal, že hoci krajský súd uviedol, že žalovaný je povinný postupovať v intenciách rozsudku, t.j. vec opätovne posúdiť, vysporiadať sa s otázkou prekluzívnej trojročnej lehoty s prihliadnutím na zrušenie rozhodnutia úradu z 21.01.2009, jednoznačne však svoj právny názor k plynutiu trojročnej prekluzívnej lehoty. Túto námietku žalovaného odvolací súd nepovažoval za dôvodnú, lebo z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že peňažný príspevok, priznaný a vyplácaný podľa predchádzajúcich predpisov sa považuje za peňažný príspevok na kompenzáciu podľa zákona č. 447/2008 Z.z., prehodnocuje sa iba jeho výška a že z § 45 ods.9 zákona č. 447/2008 Z.z. jednoznačne vyplýva, že peňažný príspevok sa dodatočne spätne prizná vtedy, ak príslušný orgán dodatočne zistí, že peňažný príspevok sa odňať nemal a preto mali správne orgány z úradnej povinnosti konať minimálne od doby, kedy bolo rozhodnutím žalovaného č.AA/2012/01365 z 26.03.2012 zrušené rozhodnutie úradu z 21.01.2009.

Odkázanosť na kompenzáciu zvýšených výdavkov, ktorá boli posúdené podľa zákona účinného do 31. decembra 2008, sa po 31. decembri 2008 neprehodnocuje podľa zákona účinného od 1. januára 2009, ak u občana s ťažkým zdravotným postihnutím nedôjde k takým zmenám v zdravotnom stave, osobnostných predpokladoch, rodinnom prostredí alebo životnom prostredí a v prostredí, ktoré ovplyvňuje jeho začlenenie do spoločnosti, ktoré majú vplyv na trvanie odkázanosti (§ 65 ods.5 zákona č. 447/2008 Z.z.).

Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý príslušný orgán zistil alebo prehodnotil na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa zákona účinného do 31. decembra 2008, sa použije na účely peňažného príspevku na kompenzáciu podľa zákona účinného od 1. januára 2009 a platí do 30. júna 2009 (§ 65 ods.13 zák. č. 447/2008 Z.z.).

V zmysle § 45 ods.9 písm. f) zákona č. 447/2008 Z.z. peňažný príspevok na kompenzáciu sa dodatočne spätne prizná a obnoví sa jeho výplata, ak príslušný orgán dodatočne zistí, že peňažný príspevok na kompenzáciu odňať, aj keď ho odňať nemal.

Za príslušný orgán podľa odseku 9 sa považuje správny orgán, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni. Pri dodatočnom rozhodovaní za spätné obdobie vychádza príslušný orgán zo skutkového stavu a právneho stavu, ktorý platil v čase vydania pôvodného rozhodnutia (§ 45 ods.10 veta prvá a druhá zákona č. 447/2008 Z.z.).

Podľa § 45 ods.10 veta štvrtá zákona č. 447/2008 Z.z. nárok na dodatočné poskytnutie a vyplatenie peňažného príspevku na kompenzáciu alebo jeho časti za spätné obdobie zaniká uplynutím troch rokov odo dňa, od ktorého peňažný príspevok alebo jeho časť patril.

Z uvedeného vyplýva, že na rozhodnutie o spätnom priznaní peňažného príspevku je vecne príslušný rozhodnúť ten úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý o odňatí peňažného príspevku rozhodoval v

prvom stupni a to najviac tri roky spätne odo dňa, od ktorého zistil, že peňažný príspevok bol odňatý nesprávne.

Predpokladom postupu podľa § 45 ods.9 písm. f) a ods.10 zákona č. 447/2008 Z.z. je však existencia právoplatného rozhodnutia o odňatí peňažného príspevku.

Iná situácia však nastáva, ak pôvodné, hoci právoplatné, rozhodnutie o odňatí peňažného príspevku, bolo v konaní o proteste prokurátora zrušené ako nezákonné.

Nebolo sporné, že rozhodnutím č. 2009/002921-001 z 21.01.2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 12.02.2009, bol peňažný príspevok žalobcovi odňatý a jeho výplata zastavená od 01.01.2009. Podnet prokurátora na zrušenie tohto rozhodnutia pre jeho nezákonnosť, bol úradu doručený dňa 09.02.2012 a v následnom konaní o proteste prokurátora bolo uvedené rozhodnutie zrušené rozhodnutím žalovaného č. AA/2012/01365 z 26.03.2012.

Dôsledkom zrušenia rozhodnutia z 21.01.2009 je totiž neexistencia rozhodnutia o nároku žalobcu na peňažný príspevok za čas od 01.01.2009, teda od účinnosti zákona č. 447/2008 Z.z. Z toho dôvodu musí správny orgán rozhodnúť o tomto nároku znovu, ako keby o ňom doteraz rozhodnuté nebolo, a teda priznať ho už od zastavenia jeho výplaty, teda od 01.01.2009.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval preskúmané rozhodnutie žalovaného č. AA/2012/01365/1 zo dňa 11.09.2012 ako aj rozhodnutie úradu č. 12/51401-005 zo dňa 29.06.2012 za nezákonné (§ 250j ods. 2 písm. a) O.s.p.) a preto rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny (§ 219 O.s.p.).

V ďalšom konaní bude úlohou žalovaného postupovať v intenciách tohto rozsudku, pričom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods.4 O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku v súlade s § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods.1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania - trov právneho zastúpenia, a to za 2 úkony právnej služby (ďalšia porada s klientom dňa 09.07.2013 a vyjadrenie k odvolaniu), t.j. 2x 130,16 € + 2x režijný paušál 7,81 €, spolu 275,94 €. Priznanú náhradu je žalovaný povinný poukázať na účet právneho zástupcu žalobcu v súlade s § 149 ods.1 O.s.p. Na splnenie tejto povinnosti odvolací súd určil lehotu 30 dní v súlade s § 160 ods.1 O.s.p., keďže zo spisov nevyplyva bankové spojenie právneho zástupcu žalobcu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.